

Meertmoand Dialectmoand opent met rechtspraak in Veenkoloniaal Museum

Samenwerking moet Groninger landschap redden

Van een onzer verslaggevers

■ **VEENDAM** - Een Salomonsoordeel. Dat was het vonnis dat zaterdagmiddag gesproken werd tijdens t Grote Landschoptribunaal in het Veenkoloniaal Museum te Veendam. Een milde rechtbank onder leiding van mr. Bert Smidt, burgemeester van de gemeente Eemsum, had het overigens niet gemakkelijk. Inzet van het geding was de steeds verder gaande teloorgang van het oorspronkelijke Groninger landschap.

Voor het „hekje” stond gedaagde gedeputeerde Gerard Beukema. Hij werd bijgestaan door zijn collega Jaap van Dijk en Jan Abrahamse, hoofdredacteur van het Waddenbulletin en Noorderbreedte. Volgens hoofdaanklager Reint Wobbles, omschreven als het geweten van de cultuurhistorische sporen in Stad en Ommeland, was de provincie mee schuld aan de versnelde schending van wat eens zo mooi was. En dat allemaal vanwege de economische vooruitgang. Wobbles had zich verzekerd van de „milieu- en landschapskanonnen” Carla Alma en Klaas Wildeman.

Een en ander was de ouverture van de jaarlijkse happening Meertmoand Dialectmoand, georganiseerd door de Stichting Kostverloren. Voertalen tijdens de zitting waren dan ook de regionale dialecten.

De klachten logen er niet om: er is vrijwel geen ongeschonden wierde meer, de ooit kronkelende sloten en weggetjes zijn rechtgetrokken en verbreed, zinloze mini-rotondes verschijnen op plaatsen waar je „een uur

▲ De steeds vergaande teloorgang van het oorspronkelijke Groninger landschap stond centraal tijdens de 'rechtszaak' in het Veenkoloniaal Museum in Veendam.

Foto: Dennis F. Beek.

kunt gaan liggen zonder doodgereden te worden”, slaperdijken zijn vrijwel verdwenen, historische dorpsgezichten blijken onbeschermd en worden dus in versnelde vaart aangetast, monsterachtige en lawaaïge windmolens verstoren zicht en rust en her en der verschijnen industrieterreinen en zinloze „dorpsbosjes”.

Onderzoeker Klaas Wildeman onder-

steunde Wobbles' betoog met grafieken, terwijl Carla Alma van de Waddenvereniging met een slogan op de proppen kwam: „Provincie houdt je rug recht en de sloten krom”.

In zijn verweer wees Gerard Beukema op het steeds weer veranderende landschap: „En daar is niks mis mee. Een landschap vaart mee in de geest van de tijd. Bovendien, de Groningers nemen zelf het land op de

schop. Zij willen werken en leven. Wij bestuurders doen wat de bevolking wil. Als de mensen anders willen, moeten ze andere bestuurders kiezen”.

Ook haalde de gedeputeerde de steeds scherper wordende landschaps- en milieuregels aan. Jaap van Dijk ondersteunde hem met voorbeelden van landschapsverbetering in onder andere Westerwolde, het Zuidelijk Westerkwartier en Noord-Groningen. Jan Abrahamse schetste in grote lijnen de historische ontwikkeling van het Groninger land en de menselijke ingrepen daarin in de loop der eeuwen.

Uitpraten

Mr. Bert Smidt, bijgestaan door Hermann Hoogakker, redacteur van deze krant en Angelika Kaus, medewerker grensoverschrijdende contacten, gaf uiteindelijk de provincie het juridisch-technisch voordeel, maar veroordeelde beide partijen tot een gezamenlijk weekeinde teneinde de geschillen uit te praten en te komen tot een betere samenwerking. Bode Harm van der Veen vermaakte de bijna honderd bezoekers opperbest door de verschillende onderdelen op vrijwel volmaakte wijze aan elkaar te praten. Verslaggever van Radio Noord Janneke Vos besloot de bijeenkomst met een indrukwekkend essay van eigen hand over het veranderende Groninger landschap.

De Stichting Kostverloren organiseert deze maand nog een achttal andere culturele evenementen op diverse plaatsen in de provincie.

90 3-3-97